Advies

Betreft: Afweging maatregelenpakket fietsverbinding Laarveld – Weert via Ringbaan-Noord

Ons kenmerk: WEE089

Datum: 15 februari 2018

Behandeld door: Paul Hamaekers en Gertjan Hanckmann

1. Inleiding

Noordelijk van de Ringbaan-Noord wordt de nieuwbouwwijk Laarveld ontwikkeld. In totaal zullen gefaseerd hier circa 900 woningen worden gerealiseerd. Op dit moment is fase 1 gerealiseerd, is fase 2 in voorbereiding en worden fase 3 en 4 later ontwikkeld. Onderstaande afbeelding laat de ligging van Laarveld in een ruimere context zien.

Afbeelding 1: Ligging Laarveld (schematisch)

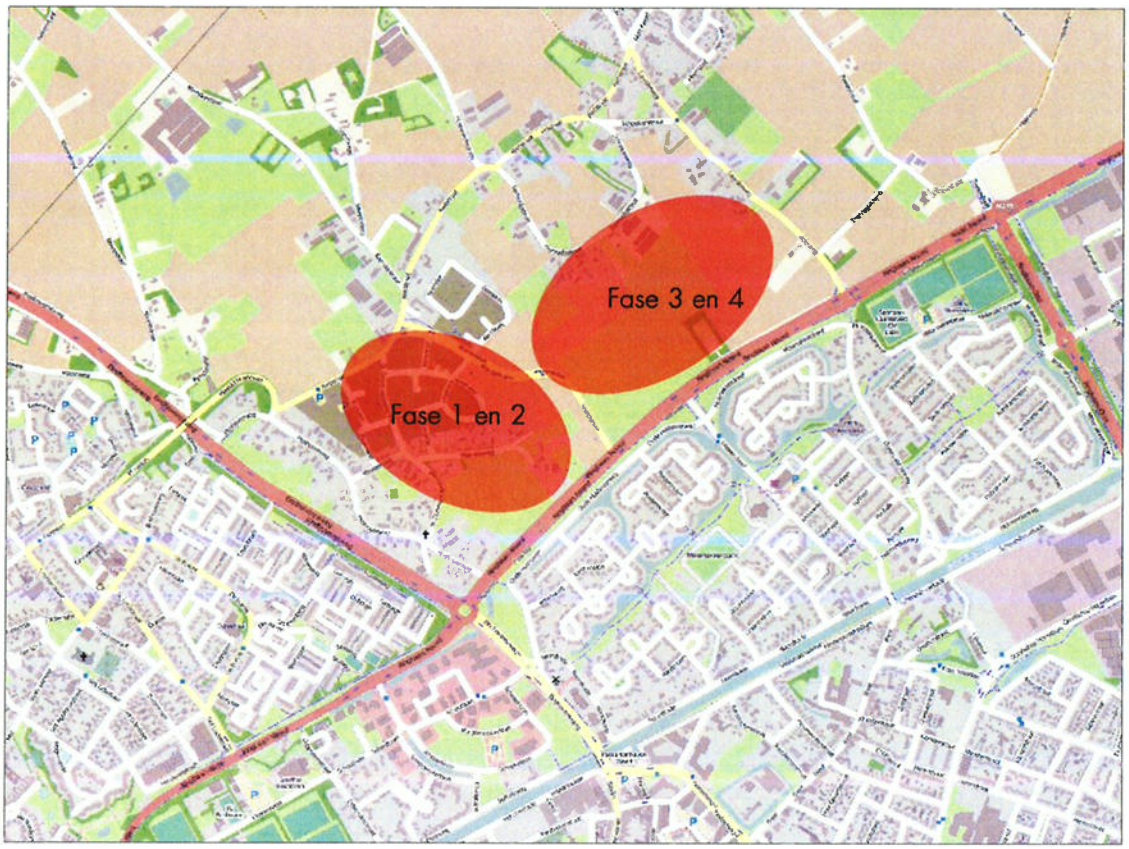

Het stedenbouwkundig plan van Laarveld fase 1 en 2 ziet er als volgt uit:

Afbeelding 2: Stedenbouwkundig plan Laarveld fase 1 en 2

Zoals in bovenstaande afbeelding is te zien is in dit stedenbouwkundig plan een fietsbrug over de Ringbaan-Noord opgenomen als veilige en comfortabele fietsverbinding tussen Laarveld en de rest van Weert aan de andere zijde van de Ringbaan. Tevens is in het stedenbouwkundig plan de huidige gelijkvloerse fietsoversteek bij de rotonde opgeheven.

Vanuit dit vertrekpunt is samen met alle belanghebbenden een proces doorlopen om te komen tot een breedgedragen maatregelenpakket voor het oversteken van de Ringbaan-Noord voor langzaam verkeer.

In dit document wordt beschreven welke stappen zijn doorlopen om te komen tot een breedgedragen maatregelenpakket en welke keuze uiteindelijk kan rekenen op draagvlak van de meeste belanghebbenden.

2. Proces en varianten

Bewust is ervoor gekozen om het proces 'blanco' te starten. Op een eerste plenaire informatieavond (4 juli 2017) is aan alle aanwezigen gevraagd in kaart te brengen waar voor eenieder fietsrelaties liggen vanuit Laarveld / Hushoven richting de gebieden aan de andere zijde van de Ringbaan-Noord (Molenakker, Weert-centrum, station, ziekenhuis, scholen, sport etc.). Vanuit al deze lijnen zijn objectief de zwaartepunten bepaald, zodat duidelijk wordt welke fietsrelaties naar centrum, ziekenhuis, scholen etc. bij voorkeur moeten worden gefaciliteerd.

Afbeelding 3: Zwaartepunt fietsrelaties tussen laarveld / Hushoven en de overzijde van de Ringbaan-Noord

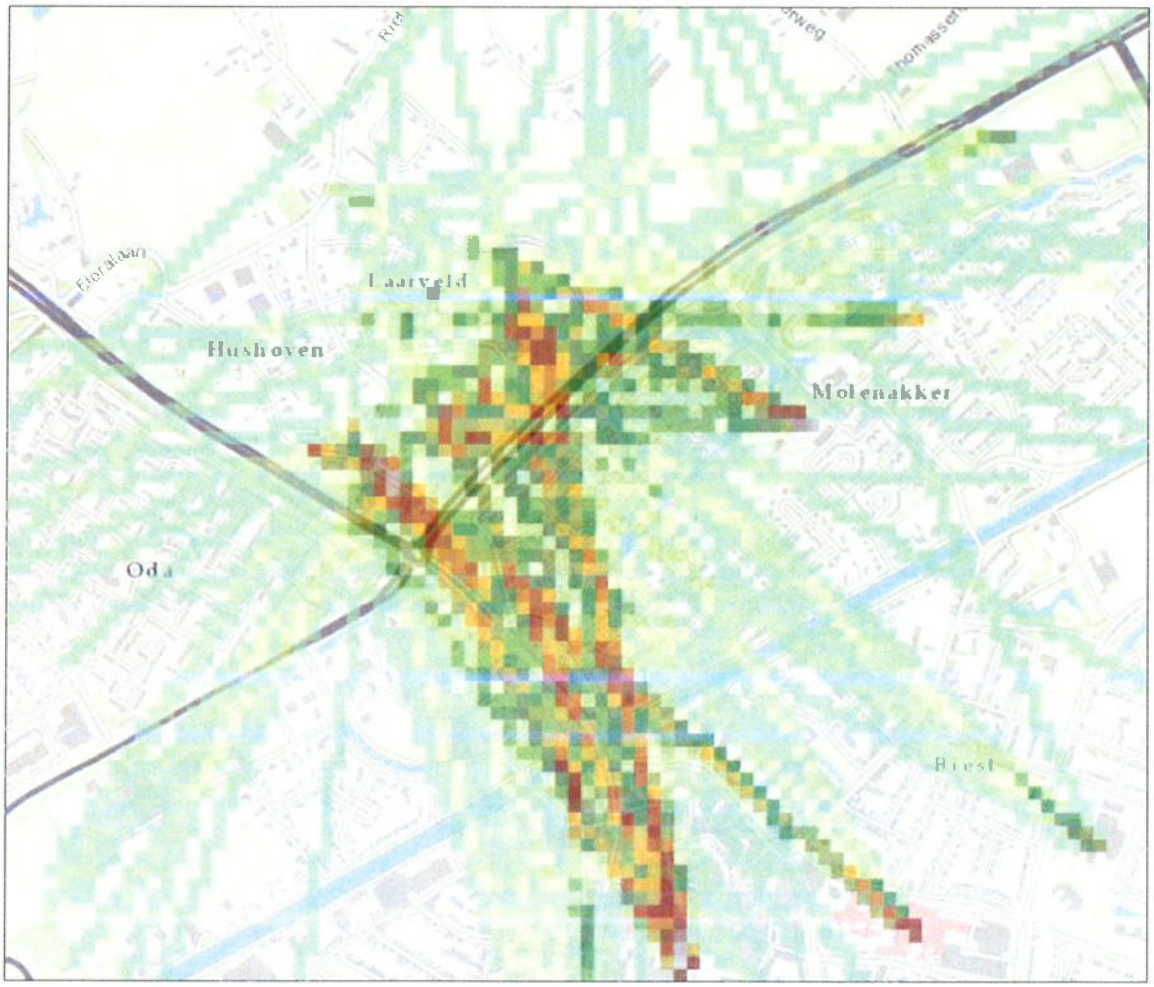

Op basis van het stedenbouwkundig plan en bovenstaande lijnen en zwaartepunten is met een klankbordgroep, als afvaardiging van diverse belanghebbenden vanuit de plenaire informatiebijeenkomst) gediscussieerd over diverse varianten van een fietsoversteek. Op 7 september 2017 is voor de eerste keer met deze klankbordgroep gediscussieerd over mogelijke varianten. In deze bijeenkomst is aangegeven dat als er een verkeersveilige oplossing komt rondom de Hushoverweg, de fietsbrug kan vervallen en er een veilige oversteek gerealiseerd moet worden ter plaatse van de Wiekendreef. Daarop heeft Kragten vier varianten schetsmatig uitgewerkt en hiervan de globale kosten geraamd volgens de Standaardsystematiek Kostenramingen (SSK).

Deze vier varianten zien er als volgt uit:

Variant 1: *optimaliseren bestaande oversteek bij de rotonde Ringbaan-Noord – Eindhovenseweg*

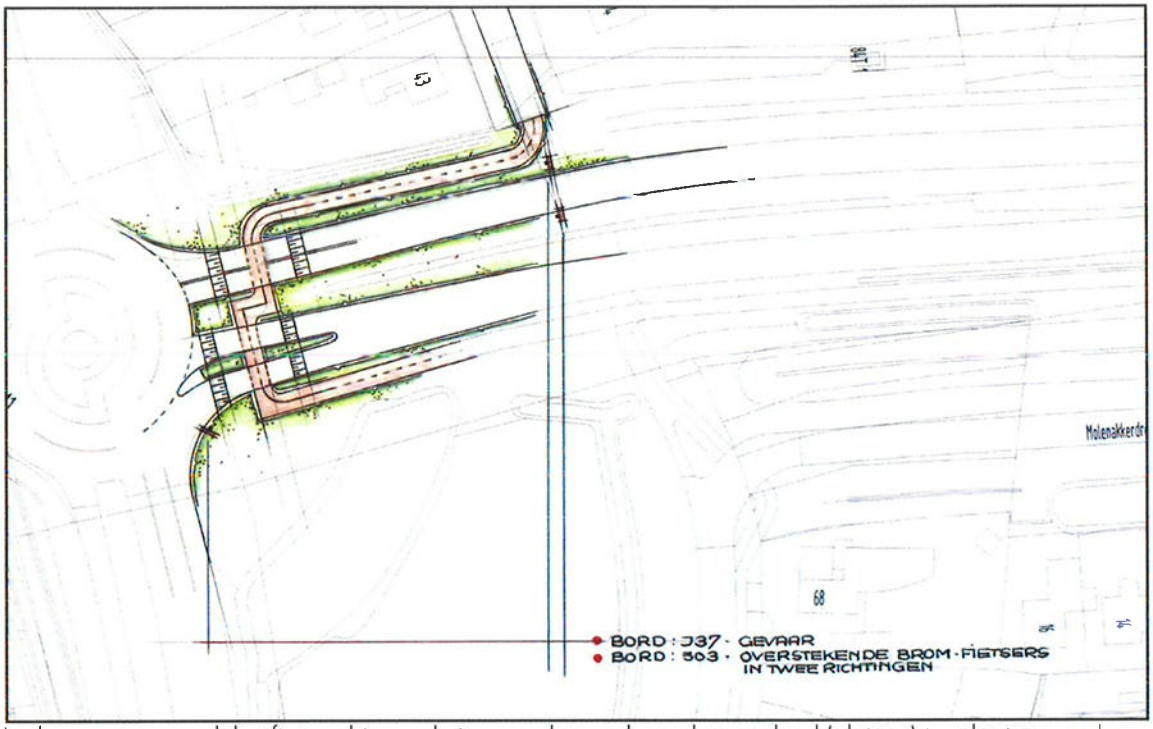

In deze variant wordt het fietspad in rood uitgevoerd en verhoogd aangelegd (plateau) ter plaatse van de oversteek van de Ringbaan-Noord. De globale kosten van deze variant bedragen € 140.000,-.

Voordelen:
- relatief goedkope maatregel, zonder ruimtelijke consequenties
- fietsoversteek wordt beter geaccentueerd in het wegbeeld
- fietsoversteek vanuit Hushoven blijft bestaan, meest directe verbinding binnen de bestaande structuren wordt gefaciliteerd.

Nadelen:
- ondanks optimalisatie blijft sprake van een verkeersonveilige oversteek! Gelijkvloers oversteken bij een turbo-rotonde wordt landelijk niet geadviseerd, omwille van de grote hoeveelheid verkeer die gekruist moet worden, de vaak grote oversteeklengte en de complexiteit van de rijtaak die op dergelijke kruispunten van bestuurders van gemotoriseerd verkeer en langzaam verkeer gevraagd wordt. Ondanks dat belanghebbenden aangeven dat op deze locatie objectief weinig ongevallen plaatsvinden adviseert Kragten deze maatregel niet.
- zonder aanvullende verbinding is er sprake van omrijafstand vanuit Laarveld richting de overzijde van de Ringbaan-Noord en omgekeerd.

Variant 2: *fietstunnel in het verlengde van de Oude Hushoverweg*

De globale kosten van deze variant bedragen € 4,3 mln,-.

Voordelen:
- veilige fietsoversteek voor alle doelgroepen
- meest directe verbinding tussen Hushoven en Weert v.v. wordt hiermee gefaciliteerd
- bereikbaarheid woningen Hushoverweg gewaarborgd.

Nadelen:
- kostbare oplossing, mede veroorzaakt door aanwezigheid van veel kabels en leidingen
- aanzienlijke ruimtelijke impact, met name voor aanwonenden van de Hushoverweg
- doorsnijding bestaande groen- en waterstructuren, met name aan Weerter zijde (beschermd stadsgezicht)
- sociale veiligheid blijft aandachtspunt

In dit kader moet worden opgemerkt dat bij deze tunnelvariant ook is gediscussieerd over nut en noodzaak van een fietstunnel in het verlengde van de Daenenstraat (grijze stippellijn). Deze variant is in de tijd van de planvorming van de turborotonde Ringbaan-Noord – Eindhovenseweg al eens beschouwd en wordt nu door de klankbordgroep opnieuw als mogelijke variant naar voren gebracht.

Variant 3: *fietsbrug in het verlengde van de Oude Hushoverweg*

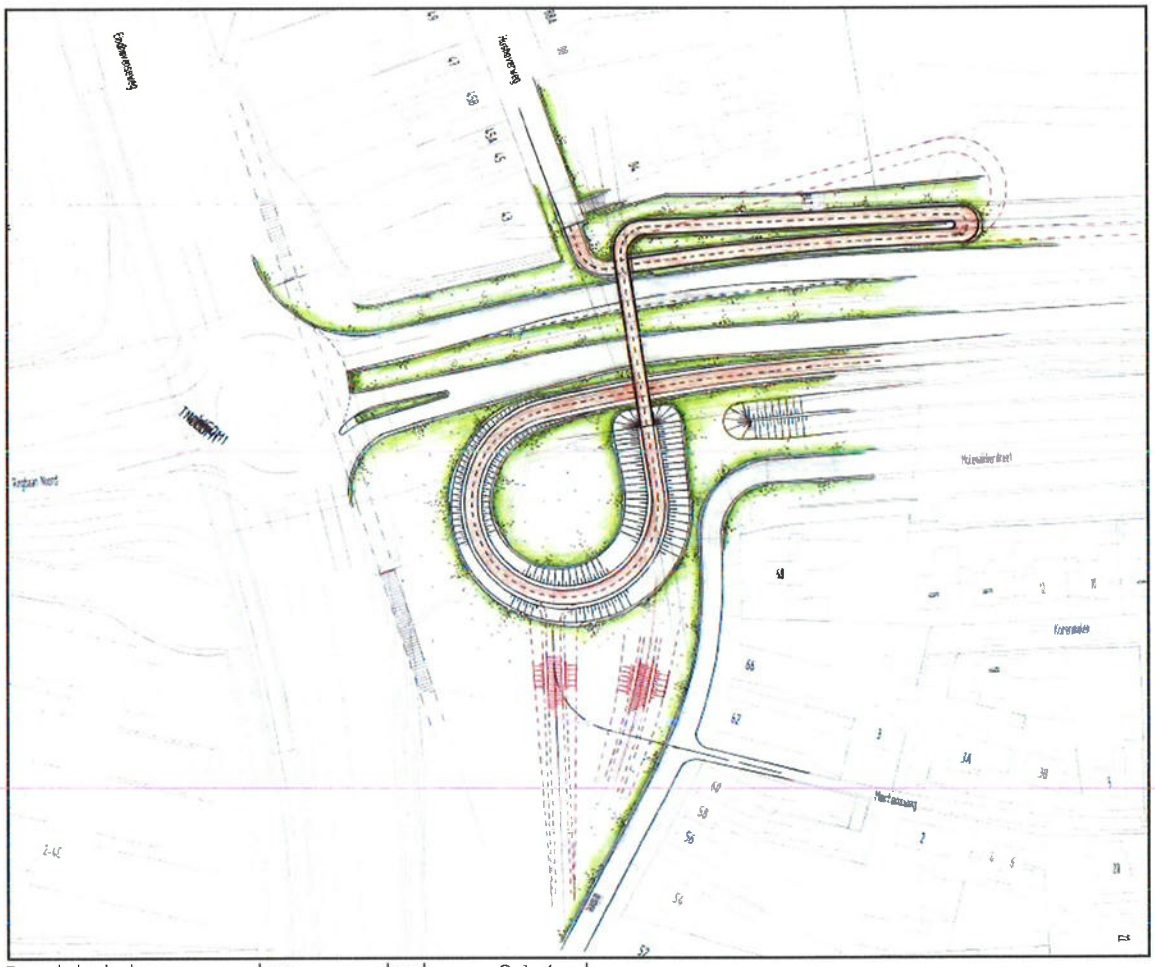

De globale kosten van deze variant bedragen € 1,6 mln.

Voordelen:
- veilige fietsoversteek voor alle doelgroepen
- meest directe verbinding tussen Hushoven en Weert wordt hiermee gefaciliteerd
- bereikbaarheid woningen Hushoverweg gewaarborgd.

Nadelen:
- kostbare oplossing
- grote ruimtelijke impact, veel ruimte nodig om hoogteverschil te overbruggen
- forse doorsnijding bestaande groen- en waterstructuren, met name aan Weerter zijde (beschermd stadsgezicht).

Variant 4: *Realiseren van twee door verkeerslichten fietsoversteken op het kruispunt Ringbaan-Noord – Wiekendreef*

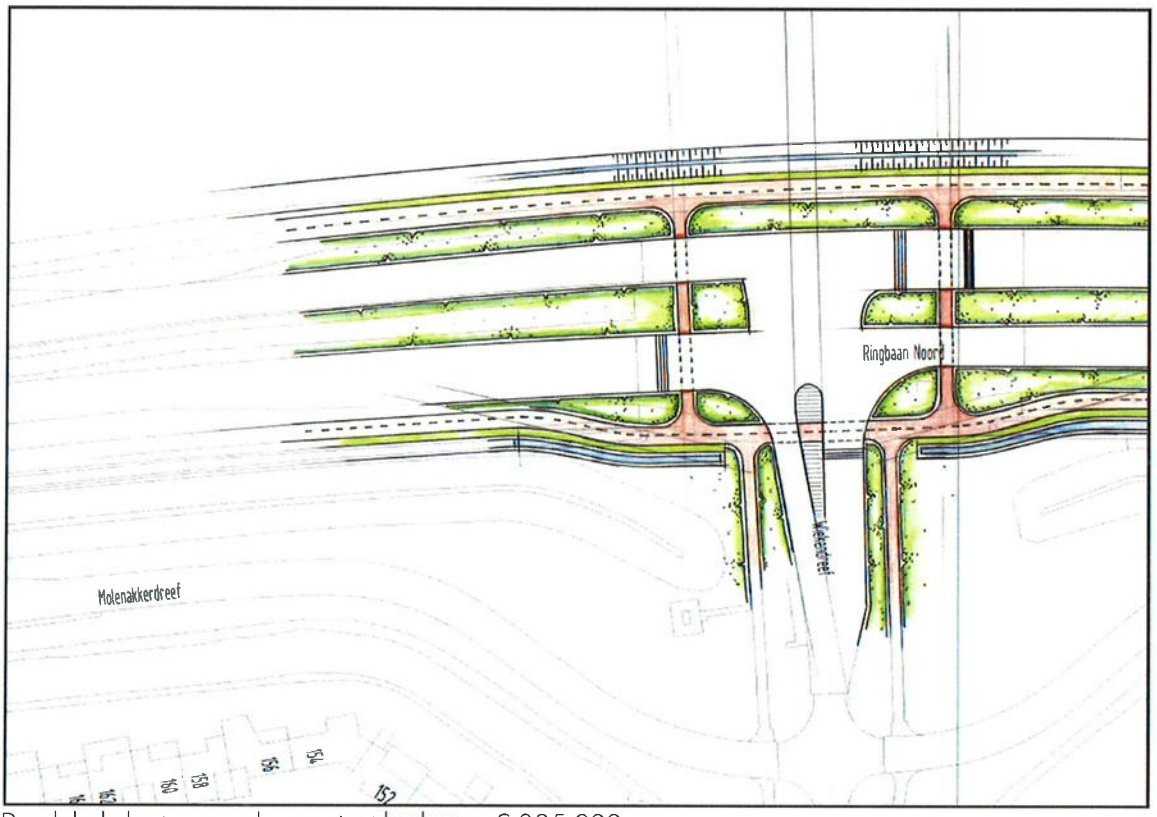

De globale kosten van deze variant bedragen € 385.000,-.

Voordelen:
- verkeersveilige oversteek omdat fietsers worden opgenomen in de verkeerslichtenregeling
- relatief goedkope oplossing, zonder grote ruimtelijke consequenties
- eenvoudige aanhaking op bestaande fietsstructuren langs de Ringbaan-Noord en Molenakker

Nadelen:
- langere cyclustijd binnen de verkeerslichtenregeling ten opzichte van de huidige situatie, omdat de overstekende fietsers in de regeling moeten worden opgenomen. Dit kan gevolgen hebben voor de doorstroming van het gemotoriseerd verkeer op de Ringbaan-Noord.

Met de klankbordgroep is op 20 november 2017 uitvoerig gediscussieerd over deze vier varianten. Met name de hoge kosten en/of grote ruimtelijke impact van een ongelijkvloerse oversteek bij de Hushoverweg voeden de gedachte dat een veilige, ongelijkvloerse oversteek in het verlengde van de Hushoverweg niet haalbaar is. Mede daarom dat vanuit Hushoven wordt gepleit voor het handhaven van de huidige gelijkvloerse oversteek bij de rotonde, ondanks de kanttekeningen die Kragten daarbij plaatst omwille van verkeersveiligheid.

Met name vanuit Laarveld wordt geopperd om, gelet op het niet haalbaar zijn van een ongelijkvloerse verbinding bij de Hushoverweg, toch de fietsbrug over de Ringbaan-Noord volgens het oorspronkelijk stedenbouwkundig plan weer in ogenschouw te nemen. Daarom heeft Kragten in overleg met de gemeente Weert vier nieuwe varianten op dezelfde wijze schetsmatig uitgewerkt en geraamd, waarbij naast de fietsbrug ook de fietstunnel Daenenstraat en een aanpassing aan de fietsoversteek bij de Wiekendreef wordt meegenomen. Deze varianten zijn vervolgens besproken in een derde bijeenkomst met de klankbordgroep op 30 januari 2018.

Variant 5: *fietstunnel in het verlengde van de Daenenstraat*

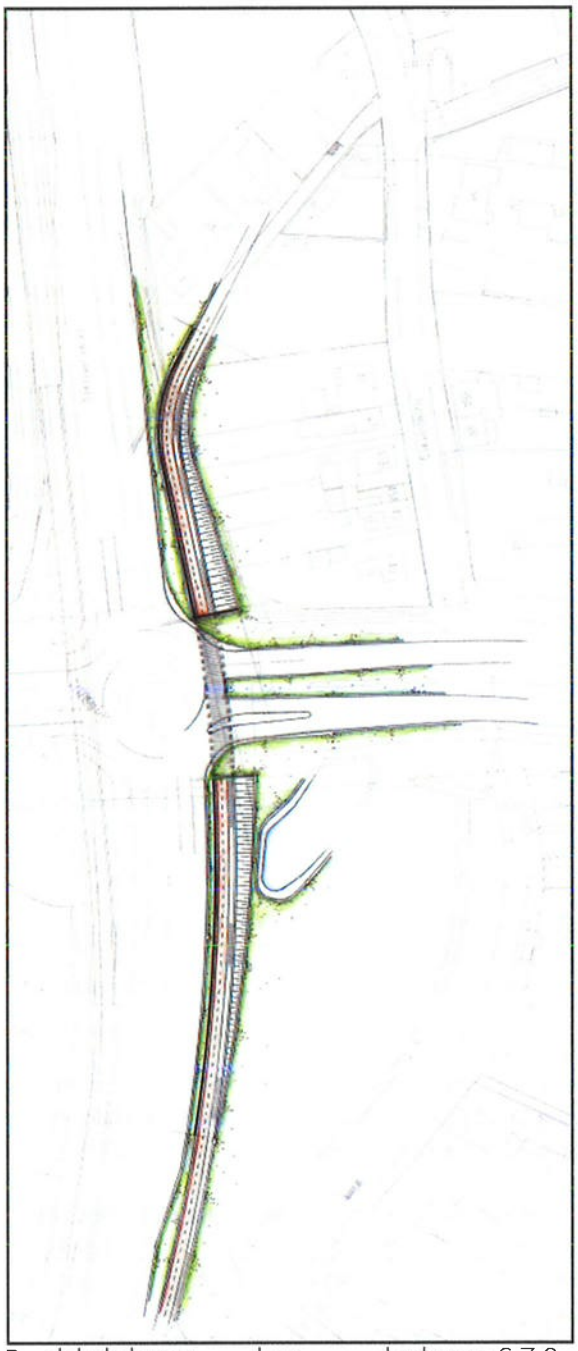

De globale kosten van deze variant bedragen € 7,2 mln.

Voordelen:
- veilige fietsoversteek voor alle doelgroepen
- directe verbinding tussen Hushoven en Weert wordt hiermee gefaciliteerd
- bereikbaarheid woningen Hushoverweg en Daenenstraat gewaarborgd.

Nadelen:
- kostbare oplossing, mede veroorzaakt door aanwezigheid van veel kabels en leidingen
- aanzienlijke ruimtelijke impact
- grote impact voor aanwonenden van de Daenenstraat
- doorsnijding bestaande groen- en waterstructuren, met name aan Weerter zijde (beschermd stadsgezicht)
- sociale veiligheid blijft aandachtspunt.

Variant 6: *fietsbrug conform stedenbouwkundig plan met verdiepte ligging Ringbaan-Noord (- 2,5m)*

De globale kosten van deze variant bedragen € 5,8 mln.

Voordelen:
- veilige en directe fietsverbinding vanuit Laarveld richting Weert
- vanwege verdiepte ligging Ringbaan-Noord weinig hoogteverschil te overbruggen (2,5m). Komt het comfort en de berijdbaarheid van de brug voor alle doelgroepen ten goede.
- vanwege verdiepte ligging Ringbaan-Noord is inkijk in tuinen bij woningen Molenakker geen punt van discussie. Fietspad blijft vanuit Molenakker gezien aan de 'buitenkant' van het talud.
- behoud beschermd stadsgezicht omgeving Oude Hushoverweg.

Nadelen:
- kostbare oplossing, met name vanwege het realiseren van een verdiepte ligging van de Ringbaan-Noord.
- vanuit Hushoven omrijafstand naar oversteek, indien huidige oversteek bij de rotonde komt te vervallen.

Variant 7: *fietsbrug conform stedenbouwkundig plan zonder verdiepte ligging Ringbaan-Noord*

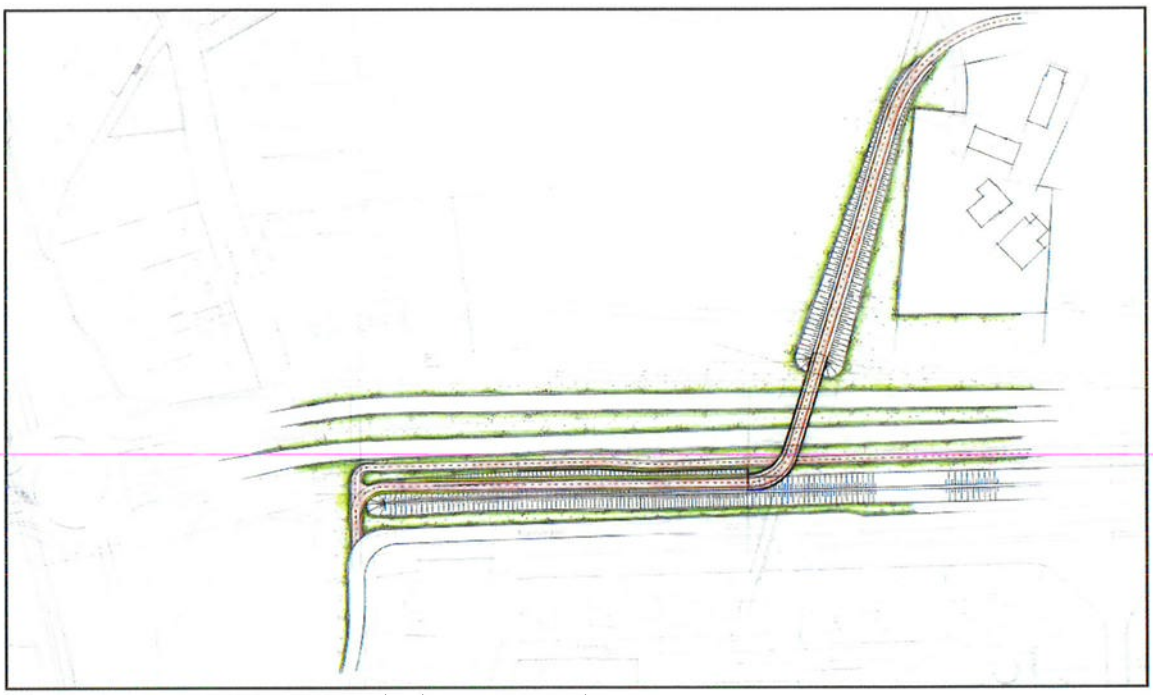

De globale kosten van deze variant bedragen € 1,5 mln.

Voordelen:
- veilige en directe fietsverbinding vanuit Laarveld richting Weert
- ondanks te overbruggen hoogteverschil van 5m is dit tracé inpasbaar in het stedenbouwkundig plan met acceptabele hellingspercentages (3%).
- omdat de Ringbaan-Noord niet verdiept hoeft te worden aangelegd zijn aan deze variant aanzienlijk minder kosten verbonden.
- behoud beschermd stadsgezicht omgeving Oude Hushoverweg.

Nadelen:
- ten opzichte van variant met verdiepte ligging Ringbaan-Noord komt dit fietspad hoger te liggen. Fietspad komt vanuit Molenakker gezien weliswaar aan de 'buitenkant' van het talud te liggen, maar zonder aanvullende maatregelen in de vorm van beplanting o.i.d. is inkijk in de tuinen niet te voorkomen.
- vanuit Hushoven omrijafstand naar oversteek, indien huidige oversteek bij de rotonde komt te vervallen.

Variant 8: *realiseren van een enkele fietsoversteek voor twee richtingen op het kruispunt Ringbaan-Noord - Wiekendreef*

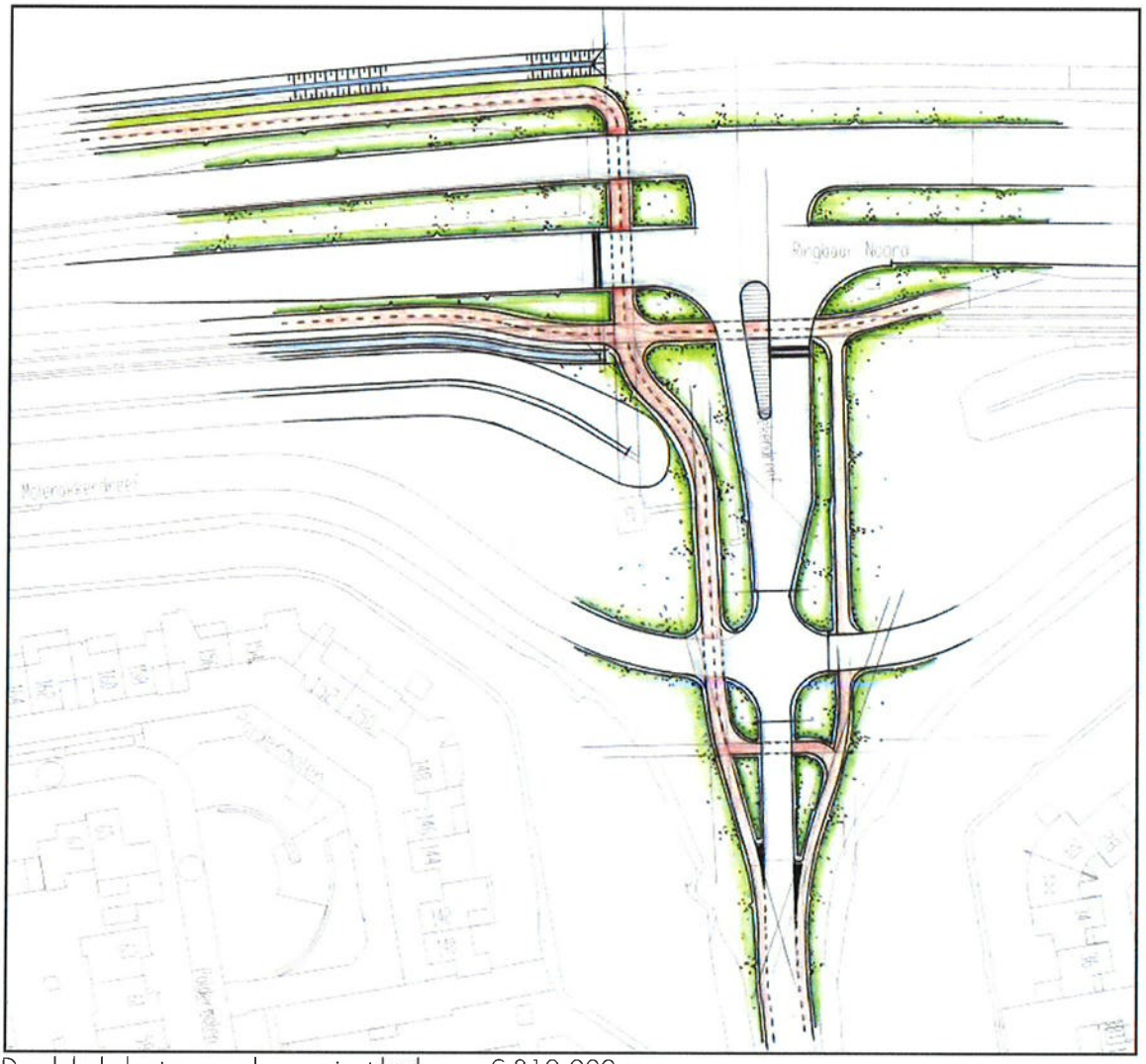

De globale kosten van deze variant bedragen € 310.000,-.

Voordelen:
- veilige fietsoversteek, gebruik makend van de verkeerslichtenregeling.
- iets goedkopere oplossing ten opzichte van de variant met twee aparte fietsoversteken

Nadelen:
- vanuit Molenakker extra (ongeregelde) fietsoversteek Wiekendreef noodzakelijk om bij de geregelde fietsoversteek van de Ringbaan-Noord uit te komen. Naar verwachting zal dit leiden tot veel ongewenst tegen de richting in fietsen op de Wiekendreef.

3. Afweging / onderbouwing maatregelenpakket

De uiteindelijke afweging om samen met de belanghebbenden tot een breedgedragen pakket aan maatregelen is een samenspel van kosten, ruimtelijke inpassing en wensen vanuit iedere groep belanghebbenden. Op basis van de discussies en de 2x4 varianten die in beide bijeenkomsten met de klankbordgroep hebben plaatsgevonden wordt onderstaande afweging gemaakt ten aanzien van de te kiezen combinatie van maatregelen.

Wiekendreef
Iedereen in de klankbordgroep is het erover eens dat bij de Wiekendreef relatief eenvoudig een veilige fietsoversteek kan worden gerealiseerd waarbij de fietsoversteek onderdeel uit gaat maken van de verkeerslichtenregeling die op dit kruispunt nu al operationeel is. Vanuit oogpunt van verkeersveiligheid verdient het in de ogen van Kragten de voorkeur om twee separate fietsoversteken te realiseren, vooral om ongewenste oversteekbewegingen en tegen de richting in fietsen op de Wiekendreef te voorkomen.

Fietsbrug
Wetende dat een veilige, ongelijkvloerse oplossing ter plaatse van de Hushoverweg financieel en ruimtelijk grote impact heeft, wordt een tunnel of een brug, in tegenstelling tot wat eerst door de klankbordgroep werd geopperd, niet haalbaar geacht. Dat betekent dat een ongelijkvloerse verbinding elders gerealiseerd moet worden, versterkt door de oproep vanuit de nieuwe bewoners van Laarveld om te kiezen voor een veilige oversteek van de Ringbaan-Noord.

Daarmee komt toch de fietsbrug uit het oorspronkelijk stedenbouwkundig plan weer in beeld. Met of zonder een verdiepte ligging is deze fietsbrug ruimtelijk inpasbaar. Opgemerkt wordt dat een verdiepte ligging van de Ringbaan-Noord ruim € 4 mln aan extra kosten met zich mee brengt zet Kragten vraagtekens bij de kosteneffectiviteit van deze maatregel. Weliswaar hoeft er minder hoogteverschil voor het langzaam verkeer te worden overbrugd, maar ook zonder verdiepte ligging is sprake van een veilige, comfortabele oversteek voor iedereen. In de ogen van Kragten wegen de extra kosten van een verdiepte ligging van de Ringbaan-Noord niet op tegen de meerwaarde voor de ongelijkvloerse fietsverbinding.

Aandachtspunt bij de inpassing van de fietsbrug zonder verdiepte ligging van de Ringbaan-Noord is het afschermen van het zicht richting Molenakker, vanaf daar waar de fietsbrug aan de zuidzijde 'aanlandt'. Door middel van het ophogen van het talud en/of het aanbrengen van groenblijvende beplanting is dit knelpunt relatief eenvoudig op te lossen.

Dit betekent dat naast een met verkeerslichten geregelde gelijkvloerse oversteek ter plaatse van de Wiekendreef ook een veilige, comfortabele, ongelijkvloerse fietsverbinding van en naar Laarveld wordt gefaciliteerd. Gelet op de specifieke doelgroep in Laarveld (jonge gezinnen) een goede ontwikkeling, zeker ook met de verdere uitbreiding van Laarveld (fase 3 en 4) in het achterhoofd.

Hushoven
Resteert nog de discussie over de gewenste oversteek ter plaatse van Hushoven. Vanuit oogpunt van verkeersveiligheid adviseert Kragten uitdrukkelijk om NIET te kiezen voor een gelijkvloerse oversteek van de Ringbaan-Noord ter plaatse van de turbo-rotonde (huidige locatie) of in het verlengde van de Hushoverweg (daar waar ooit de oversteek was). Ook met kleine verbeteringen aan de huidige oversteek acht Kragten de situatie voor met name kwetsbare groepen verkeersdeelnemers als ouderen en kinderen niet veilig. Desondanks wensen de bewoners van Hushoven dat deze oversteek blijft bestaan. Omrijden naar de nieuwe fietsbrug vindt men te ver om en men stelt zich op het standpunt dat men vanuit Hushoven de keuze heeft om wel of niet van de gelijkvloerse oversteek bij de rotonde gebruik te maken. Vanuit Hushoven wordt dus duidelijk gepleit voor het handhaven en verbeteren van de huidige oversteek bij de rotonde.

Bestaand fietspad Ringbaan-Noord handhaven?
Met bovenstaande maatregelen ligt de vraag op tafel wat nog de meerwaarde is van het huidige fietspad aan de zuidzijde van de Ringbaan-Noord. Dit fietspad heeft geen functie voor fietsers tussen Weert en Laarveld/Hushoven. En voor fietsers tussen Weert en Molenakker/Laar/Kampershoek ligt tussen de turbo-rotonde en de Wiekendreef een prima alternatief in de vorm van de Molenakkerdreef. Aangezien het fietspad langs de Ringbaan-Noord nu al nauwelijks gebruik wordt en in de toekomst voor dit fietspad geen extra functie is voorzien, stelt Kragten vraagtekens bij de nut en noodzaak van dit fietspad.

4. Conclusies

Samenvattend wordt het volgende maatregelenpakket voorgesteld dat tevens op draagvlak van de belanghebbenden kan rekenen:

- Aanpassingen aan kruispunt Wiekendreef (€ 385.000,-)
- Fietsbrug Ringbaan-Noord zonder verdiepte ligging Ringbaan-Noord (€ 1.500.000,-)
- Het handhaven en verbeteren van de huidige gelijkvloerse oversteek bij de turbo-rotonde, uitsluitend op verzoek van de belanghebbenden uit Hushoven (€ 140.000,-).

Daarmee komen de totale kosten van dit maatregelenpakket uit op circa € 2 mln.

Bijlagen